

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA
OKRĘGOWE KOMISJE EGZAMINACYJNE

Informator
o egzaminie eksternistycznym
przeprowadzanym od roku 2013
z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej

HISTORIA

HISTORIA

Informator o egzaminie eksternistycznym przeprowadzanym od roku 2013 z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej

opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną
we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi
w Gdańsku, Jaworznie, Krakowie, Łodzi,
Łomży, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu

Warszawa 2012

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
ckesekr@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl
www.oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
sekretariat@oke.jaworzno.pl
www.oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01
oke@oke.krakow.pl
www.oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

ul. Nowa 2, 18-400 Łomża
tel. 86 216 44 95
sekretariat@oke.lomza.pl
www.oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
komisja@komisja.pl
www.komisja.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl
www.oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

ul. Grzybowska 77, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl
www.oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 52
sekretariat@oke.wroc.pl
www.oke.wroc.pl

SPIS TREŚCI

I Informacje ogólne.....	7
II Wymagania egzaminacyjne.....	11
III Opis egzaminu.....	17
IV Przykładowy arkusz egzaminacyjny.....	20
V Przykładowe rozwiązania zadań zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym i ich ocena...	35

I INFORMACJE OGÓLNE

I.1. Podstawy prawne

Zgodnie z ustawą z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) egzaminy eksternistyczne są integralną częścią zewnętrznego systemu egzaminowania. Za przygotowanie i przeprowadzanie tych egzaminów odpowiadają Centralna Komisja Egzaminacyjna i okręgowe komisje egzaminacyjne.

Sposób przygotowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 11 stycznia 2012 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. z 17 lutego 2012 r., poz. 188). Na podstawie wspomnianego aktu prawnego CKE i OKE opracowały *Procedury organizowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych z zakresu szkoły podstawowej dla dorosłych, gimnazjum dla dorosłych, liceum ogólnokształcącego dla dorosłych oraz zasadniczej szkoły zawodowej*.

Egzaminy eksternistyczne z zakresu kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej są przeprowadzane z następujących przedmiotów: język polski, język obcy nowożytny, historia, wiedza o społeczeństwie, podstawy przedsiębiorczości, geografia, biologia, chemia, fizyka, matematyka, informatyka, zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977).

I.2. Warunki przystąpienia do egzaminów eksternistycznych

Do egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej może przystąpić osoba, która ukończyła gimnazjum albo ośmioletnią szkołę podstawową.

Osoba, która chce zdawać wyżej wymienione egzaminy eksternistyczne i spełnia formalne warunki, powinna nie później niż na 2 miesiące przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej złożyć do jednej z ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych wniosek o dopuszczenie do egzaminów, zawierający:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres zamieszkania;
- 5) wskazanie, jako typu szkoły, zasadniczej szkoły zawodowej.

Do wniosku należy dołączyć także świadectwo ukończenia gimnazjum albo świadectwo ukończenia ośmioletniej szkoły podstawowej. Wniosek ten znajduje się na stronach internetowych OKE w formie załącznika do *Procedur organizowania i przeprowadzania egzaminów eksternistycznych*.

W terminie 14 dni od dnia otrzymania przez OKE wniosku zainteresowana osoba zostaje pisemnie poinformowana o wynikach postępowania kwalifikacyjnego. Od rozstrzygnięcia komisji okręgowej służy odwołanie do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia. Rozstrzygnięcie dyrektora CKE jest ostateczne. W przypadku zakwalifikowania osoby do zdawania egzaminów eksternistycznych, dyrektor OKE informuje ją o konieczności złożenia deklaracji oraz dowodu wniesienia opłaty za zadeklarowane egzaminy lub wniosku o zwolnienie z opłaty.

Informację o miejscach przeprowadzania egzaminów dyrektor OKE podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej okręgowej komisji egzaminacyjnej nie później niż na 15 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej.

Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych zdaje egzaminy w okresie nie dłuższym niż 3 lata. W uzasadnionych wypadkach, na wniosek zdającego, dyrektor komisji okręgowej może przedłużyć okres zdawania egzaminów eksternistycznych o dwie sesje egzaminacyjne. Dyrektor komisji okręgowej na wniosek osoby, która w okresie nie dłuższym niż 3 lata od upływu okresu zdawania ponownie ubiega się o przystąpienie do egzaminów eksternistycznych, zalicza tej osobie egzaminy eksternistyczne zdane w wyżej wymienionym okresie.

Osoba dopuszczona do egzaminów eksternistycznych, nie później niż na 30 dni przed terminem rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, składa dyrektorowi komisji okręgowej:

- 1) pisemną informację wskazującą przedmioty, z zakresu których zamierza zdawać egzaminy eksternistyczne w danej sesji egzaminacyjnej,

2) dowód wniesienia opłaty za egzaminy eksternistyczne z zakresu zajęć edukacyjnych albo wniosek o zwolnienie z opłaty.

Zdający może, w terminie 2 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu eksternistycznego z danych zajęć edukacyjnych, zgłosić zastrzeżenia do dyrektora komisji okręgowej, jeżeli uzna, że w trakcie egzaminu zostały naruszone przepisy dotyczące jego przeprowadzania. Dyrektor komisji okręgowej rozpatruje zastrzeżenia w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. Rozstrzygnięcie dyrektora komisji okręgowej jest ostateczne.

W przypadku naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu eksternistycznego, jeżeli naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik egzaminu, dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, ma prawo unieważnić egzamin eksternistyczny z danych zajęć edukacyjnych i zarządzić jego ponowne przeprowadzenie w następnej sesji egzaminacyjnej. Unieważnienie egzaminu może dotyczyć poszczególnych lub wszystkich zdających.

Na wniosek zdającego sprawdzony i oceniony arkusz egzaminacyjny oraz karta punktowania są udostępniane zdającemu do wglądu w miejscu i czasie określonych przez dyrektora komisji okręgowej.

1.3. Zasady dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu dla zdających z dysfunkcjami

Osoby niewidome, słabowidzące, niesłyszące, słabosłyszące, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, przystępują do egzaminów eksternistycznych w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju ich niepełnosprawności. Osoby te zobowiązane są przedstawić wydane przez lekarza zaświadczenie potwierdzające występowanie danej dysfunkcji.

Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej opracowuje szczegółową informację o sposobach dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do potrzeb i możliwości wyżej wymienionych osób i podaje ją do publicznej wiadomości na stronie internetowej CKE, nie później niż do dnia 1 września roku poprzedzającego rok, w którym są przeprowadzane egzaminy eksternistyczne.

Na podstawie wydanego przez lekarza zaświadczenia potwierdzającego występowanie danej dysfunkcji oraz szczegółowej informacji, o której mowa powyżej, dyrektor komisji okręgowej (lub upoważniona przez niego osoba) wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu eksternistycznego do potrzeb i możliwości osoby z dysfunkcją/dysfunkcjami przystępującej do egzaminu eksternistycznego. Wyżej wymienione zaświadczenie przedkłada się dyrektorowi komisji okręgowej wraz z wnioskiem o dopuszczenie do egzaminów.

Zdający, który jest chory, w czasie trwania egzaminu eksternistycznego może korzystać ze sprzętu medycznego i leków koniecznych do stosowania w danej chorobie.

II. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE

II.1. Wiadomości wstępne

Zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych na egzaminie eksternistycznym z przedmiotów ogólnokształcących wyznaczają wymagania ogólne i szczegółowe określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977). Zgodnie z zapisami w podstawie programowej, podczas kształcenia w zasadniczej szkole zawodowej wymaga się wiadomości i umiejętności nabytych nie tylko na IV etapie kształcenia, ale także na wcześniejszych etapach edukacyjnych (zob. np. zadania nr 1 i nr 2 zamieszczone w przykładowym arkuszu egzaminacyjnym – rozdz. IV informatora).

II.2. Wymagania

Wiadomości i umiejętności przewidziane dla uczących się w zasadniczej szkole zawodowej opisano w podstawie programowej – zgodnie z ideą europejskich ram kwalifikacji – w języku efektów kształcenia¹. Cele kształcenia sformułowane są w języku wymagań ogólnych, a treści nauczania oraz oczekiwane umiejętności uczących się sformułowane są w języku wymagań szczegółowych.

II.2.1. Cele kształcenia – wymagania ogólne z przedmiotu *historia* w zasadniczej szkole zawodowej

I. Chronologia historyczna.

Uczeń porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.

¹ Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (2008/C111/01).

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epoki i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny.

III. Tworzenie narracji historycznej.

Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje pozyskane informacje z różnych źródeł wiedzy.

II.2.2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe z przedmiotu *historia* w zasadniczej szkole zawodowej

1. Europa i świat po I wojnie światowej. Zdający:

- 1) opisuje następstwa wojny, wyróżniając konsekwencje polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturowe;
- 2) wyjaśnia cele powołania i charakter Ligi Narodów;
- 3) wyjaśnia politykę mocarstw wobec Niemiec po zakończeniu I wojny światowej.

2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający:

- 1) opisuje odrodzenie państwa polskiego oraz jego granice i sąsiadów;
- 2) charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Polski;
- 3) porównuje cele i skutki powstania wielkopolskiego i trzech powstań śląskich oraz wyjaśnia przyczyny i opisuje następstwa wojny polsko - bolszewickiej;
- 4) charakteryzuje ustrój polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej 1921 r.;
- 5) wskazuje czynniki utrudniające proces integracji odrodzonego państwa polskiego;
- 6) wyjaśnia cele i skutki reformy Władysława Grabskiego;
- 7) ocenia wkład Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w odbudowę państwa polskiego.

3. Kryzys demokracji w Europie Zachodniej. Zdający:

- 1) charakteryzuje okoliczności oraz następstwa dojścia do władzy Mussoliniego i Hitlera;
- 2) porównuje faszyzm z nazizmem, uwzględniając organizację państwa, ideologię oraz politykę wobec społeczeństwa;
- 3) charakteryzuje i ocenia politykę państw europejskich wobec Hitlera i wskazuje na jej uwarunkowania.

4. System totalitarny w ZSRR. Zdający:

- 1) opisuje okoliczności dojścia do władzy Stalina;
- 2) opisuje zmiany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym ZSRR po dojściu do władzy Stalina, z uwzględnieniem uprzemysłowienia kraju, kolektywizacji rolnictwa oraz jej następstw (Wielki Głód) i Wielkiej Czystki;
- 3) porównuje totalitarne systemy hitlerowskich Niemiec i Związku Radzieckiego.

5. Kryzys demokracji parlamentarnej w Polsce. Zdający:

- 1) wyjaśnia przyczyny i skutki przewrotu majowego;
- 2) porównuje główne postanowienia konstytucji marcowej 1921 r. i konstytucji kwietniowej 1935 r.;
- 3) wymienia charakterystyczne cechy rządów sanacji, wskazując różnice między demokracją parlamentarną a rządami autorytarnymi;
- 4) charakteryzuje główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej.

6. Gospodarka i społeczeństwo II Rzeczypospolitej. Zdający:

- 1) charakteryzuje strukturę społeczną, narodowościową i wyznaniową odrodzonego państwa polskiego, dostrzegając przyczyny konfliktów społecznych i narodowościowych;
- 2) porównuje przejawy kryzysu gospodarczego na świecie i w Polsce, wskazując jego specyficzne cechy;
- 3) opisuje osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, w tym budowę portu w Gdyni i utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego;
- 4) charakteryzuje główne osiągnięcia kultury i nauki II Rzeczypospolitej.

7. II wojna światowa. Zdający:

- 1) wyjaśnia polityczne, społeczne i gospodarcze przyczyny wybuchu II wojny światowej;
- 2) charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej;
- 3) ocenia konsekwencje zawarcia paktu Ribbentrop-Mołotow;
- 4) sytuje w czasie i przestrzeni etapy i fronty II wojny światowej, wskazując momenty przełomowe;
- 5) przedstawia przyczyny i skutki Holokaustu oraz opisuje przykłady oporu ludności żydowskiej;
- 6) przedstawia okoliczności powstania koalicji antyfaszystowskiej oraz porównuje postanowienia konferencji w Teheranie, Jałcie i Poczdamie;
- 7) charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem przesunięć ludności w Europie Środkowej.

8. Ziemia polska pod dwiema okupacjami. Zdający:

- 1) porównuje cele i metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce;
- 2) opisuje strukturę polityczną i wojskową oraz działalność polskiego państwa podziemnego i ocenia historyczną rolę Armii Krajowej;
- 3) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego oraz ocenia postawę aliantów i Związku Radzieckiego wobec powstania;
- 4) analizuje zmiany terytorialne, straty ludnościowe, kulturowe i materialne Polski będące następstwem II wojny światowej.

9. Sprawa polska w czasie II wojny światowej. Zdający:

- 1) przedstawia okoliczności powstania oraz działalność rządu II Rzeczypospolitej na uchodźstwie;
- 2) charakteryzuje udział Polaków w wysiłku militarnym aliantów oraz sytuje w czasie i przestrzeni działania wojsk polskich na różnych frontach wojny;
- 3) ocenia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej.

10. Świat po II wojnie światowej. Zdający:

- 1) wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej oraz opisuje początki zimnej wojny;
- 2) opisuje okoliczności i ocenia skutki powstania NRD i RFN;
- 3) charakteryzuje sojusze polityczno-militarne NATO i Układu Warszawskiego, sytuując je na mapie;
- 4) charakteryzuje państwa będące w strefie wpływów ZSRR, z uwzględnieniem wydarzeń na Węgrzech w 1956 r. i w Czechosłowacji w 1968 r.;
- 5) sytuuje w czasie i przestrzeni proces dekolonizacji oraz ocenia jego następstwa, uwzględniając rolę ONZ;
- 6) wyjaśnia znaczenie II Soboru Watykańskiego dla przemian w Kościele katolickim drugiej połowy XX w.;
- 7) charakteryzuje konflikty zimnej wojny, w tym wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie oraz kryzys kubański, uwzględniając rolę ONZ;
- 8) wyjaśnia przyczyny i charakter konfliktu bliskowschodniego;
- 9) charakteryzuje przemiany w Chinach po II wojnie światowej;
- 10) opisuje przemiany polityczne i społeczno - gospodarcze w ZSRR w latach 1945-1991;
- 11) charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r.;
- 12) opisuje zmiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej;
- 13) przedstawia cele i główne etapy rozwoju Unii Europejskiej.

11. Polska w systemie komunistycznym. Zdający:

- 1) wyjaśnia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów;
- 2) charakteryzuje system represji stalinowskich w Polsce i ocenia jego skutki;
- 3) charakteryzuje realia życia gospodarczego i społecznego PRL-u;
- 4) porównuje przyczyny i skutki kryzysów 1956 r., 1968 r. i 1970 r., 1976 r.;
- 5) ocenia polityczną i społeczną rolę Kościoła katolickiego w PRL-u.

12. Rozkład systemu komunistycznego w Polsce – polska droga do suwerenności. Zdający:

- 1) wyjaśnia znaczenie pontyfikatu Jana Pawła II dla przemian politycznych w Polsce;
- 2) wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych 1980 r. oraz ocenia rolę Solidarności w przemianach politycznych i ustrojowych;
- 3) przedstawia okoliczności wprowadzenia i następstwa stanu wojennego;
- 4) opisuje najważniejsze postanowienia „Okrągłego Stołu”;
- 5) charakteryzuje przemiany polityczne, społeczno-gospodarcze i kulturowe po 1989 r.;
- 6) przedstawia okoliczności i ocenia znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej.

III OPIS EGZAMINU

III.1. Forma i zakres egzaminu

Egzamin eksternistyczny z zakresu zasadniczej szkoły zawodowej z przedmiotu *historia* jest egzaminem pisemnym, sprawdzającym wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, przytoczone w rozdziale II *Wymagania egzaminacyjne* niniejszego informatora. Osoba przystępująca do egzaminu rozwiązuje zadania zawarte w jednym arkuszu egzaminacyjnym.

III.2. Czas trwania egzaminu

Egzamin trwa **120 minut**.

III.3. Arkusz egzaminacyjny

Arkusz egzaminacyjny z historii tworzą zadania sprawdzające opanowanie wiadomości i umiejętności z zakresu chronologii historycznej, analizy i interpretacji historycznej oraz tworzenia narracji historycznej.

Podstawą konstrukcji zadań sprawdzających umiejętność analizy i interpretacji historycznej są różnego rodzaju źródła historyczne, mapy, fragmenty tekstów publicystycznych, popularnonaukowych, wykresy, tabele, ilustracje.

Zadania z zakresu tworzenia narracji historycznej polegają na napisaniu tekstu w ujęciu przekrojowym bądź problemowym, wskazaniu problemu, przytoczeniu argumentów, a także na selekcji, hierarchizacji oraz integracji informacji pozyskanych z różnych źródeł.

Arkusz egzaminacyjny z historii składa się z różnego rodzaju zadań zamkniętych i otwartych.

Wśród zadań zamkniętych mogą wystąpić:

- zadania wyboru wielokrotnego – zdający wybiera poprawną odpowiedź spośród kilku podanych propozycji,
- zadania typu „prawda-falsz” – zdający stwierdza prawdziwość lub fałsz informacji, danych, sformułowań itp. zawartych w zadaniu,
- zadania na dobieranie – zdający łączy ze sobą (przyporządkowuje do siebie) odpowiednie elementy (np. definicje, fragmenty tekstu, informacje, wyjaśnienia).

Wśród zadań otwartych mogą wystąpić:

- zadania z luką – zdający wstawia odpowiednie słowo, wyrażenie, zdanie, oznaczenie itp., np. jako uzupełnienie zdania, fragmentu tekstu,
- zadania krótkiej odpowiedzi – zdający formułuje odpowiedź w formie jednego lub kilku wyrazów bądź zdań.

W arkuszu egzaminacyjnym obok numeru każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

III.4. Zasady rozwiązywania i zapisu rozwiązań

Zdający rozwiązuje zadania bezpośrednio w arkuszu egzaminacyjnym.

Ostatnia strona arkusza egzaminacyjnego jest przeznaczona na brudnopis.

III.5. Zasady sprawdzania i oceniania arkusza egzaminacyjnego

Za organizację procesu sprawdzania i oceniania arkuszy egzaminacyjnych odpowiadają okręgowe komisje egzaminacyjne. Rozwiązania zadań przez zdających sprawdzają i oceniają zewnątrzni egzaminatorzy powoływani przez dyrektora właściwej okręgowej komisji egzaminacyjnej.

Rozwiązania zadań oceniane są przez egzaminatorów na podstawie jednolitych w całym kraju szczegółowych kryteriów.

Ocenie podlegają tylko te fragmenty pracy, które dotyczą pytań/poleceń. Komentarze, nawet poprawne, wykraczające poza zakres pytań/poleceń, nie podlegają ocenie.

W zadaniach krótkiej odpowiedzi, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się go wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną; jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech, danych itp.), niż wynika to z polecenia w zadaniu, to ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu mówi polecenie. Jeśli w zadaniu krótkiej odpowiedzi, oprócz poprawnej odpowiedzi, dodatkowo podano odpowiedź (informację) błędną, sprzeczną z odpowiedzią poprawną, za rozwiązanie zadania nie przyznaje się punktów.

Zapisy w brudnopisie nie są oceniane.

Zadania egzaminacyjne ujęte w arkuszach egzaminacyjnych są oceniane w skali punktowej.

Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych przedmiotów są wyrażane w stopniach według skali stopni szkolnych – od 1 do 6. Przeliczenia liczby punktów uzyskanych na egzaminie eksternistycznym z danego przedmiotu na stopień szkolny dokonuje się w następujący sposób:

- stopień celujący (6) – od 93% do 100% punktów;
- stopień bardzo dobry (5) – od 78% do 92% punktów;
- stopień dobry (4) – od 62% do 77% punktów;
- stopień dostateczny (3) – od 46% do 61% punktów;
- stopień dopuszczający (2) – od 30% do 45% punktów;
- stopień niedostateczny (1) – poniżej 30% punktów.

Wyniki egzaminów eksternistycznych z poszczególnych zajęć edukacyjnych ustala komisja okręgowa na podstawie liczby punktów przyznanych przez egzaminatorów sprawdzających i oceniających dany arkusz egzaminacyjny.

Zdający zdał egzamin eksternistyczny z danego przedmiotu, jeżeli uzyskał z tego egzaminu ocenę wyższą od niedostatecznej.

Wynik egzaminu – wyrażony w skali stopni szkolnych – odnotowuje się na świadectwie ukończenia szkoły wydawanym przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną.

IV PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY

W tym rozdziale prezentujemy **przykładowy** arkusz egzaminacyjny. Zawiera on instrukcję dla zdającego oraz zestaw zadań egzaminacyjnych.

W rozdziale V informatora zamieszczono przykładowe odpowiedzi zdających, kryteria oceniania zadań oraz komentarze.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkuszy zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny
© CKE 2010

PESEL (wpisuje zdający)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ZHI-A1-133

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z HISTORII

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA

Czas pracy: 120 minut

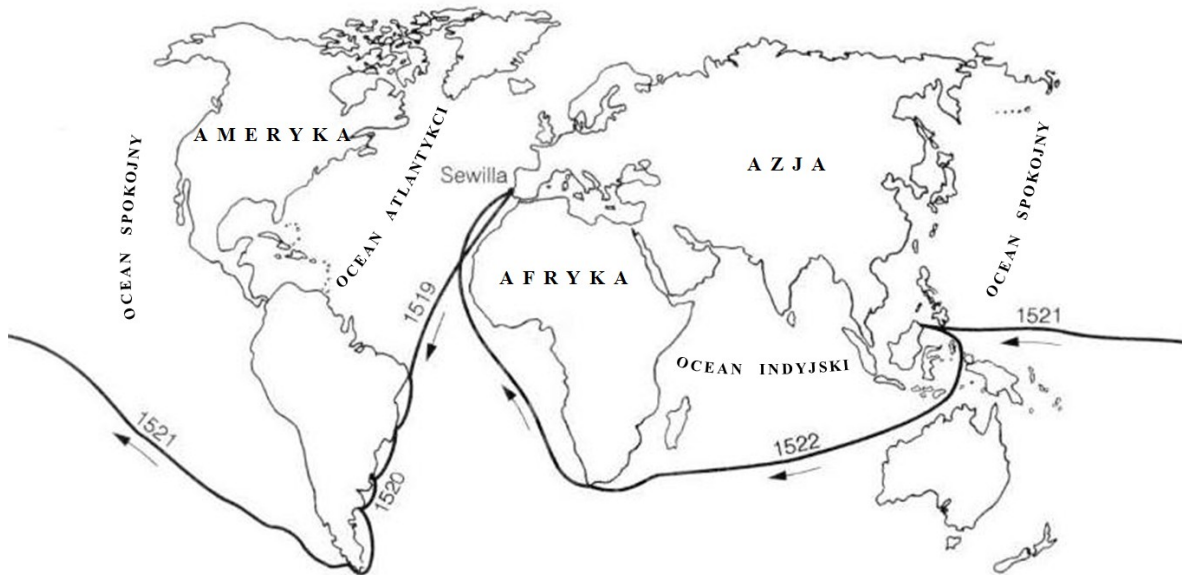
Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron (zadania 1-24). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Wypełnij tę część karty punktowania, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
7. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.
8. Pamiętaj, że w przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

Zadanie 1. (2 pkt)

Wykonaj polecenia dotyczące zamieszczonej mapy. Podkreśl poprawne dokończenia zdań 1.1 i 1.2.

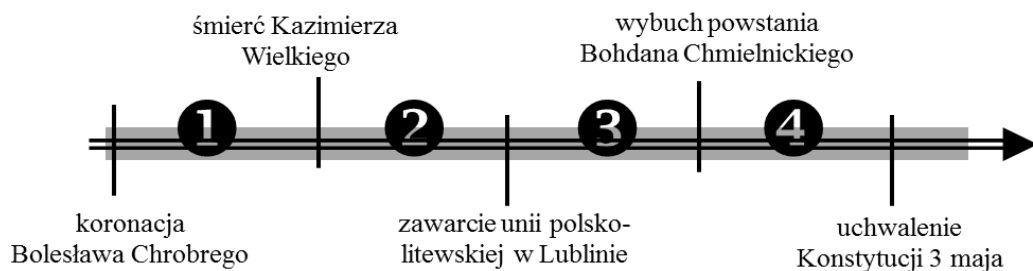
Na podstawie: K. Bogucka-Krenz, T. Małkowski, K. Stawiarz, Labirynty historii. 1385-1795. Książka dla ucznia klasy VI, Gdańsk 1997.

1.1. Skutkiem wyprawy geograficznej, której trasę przedstawiono na mapie, było

- A. potwierdzenie tezy o kulistości Ziemi.
- B. poznanie północnych wybrzeży Afryki.
- C. pojawienie się w Europie przypraw z nieznanych dotąd Indii.
- D. powstanie pierwszych europejskich faktorii handlowych na obszarze Chin.

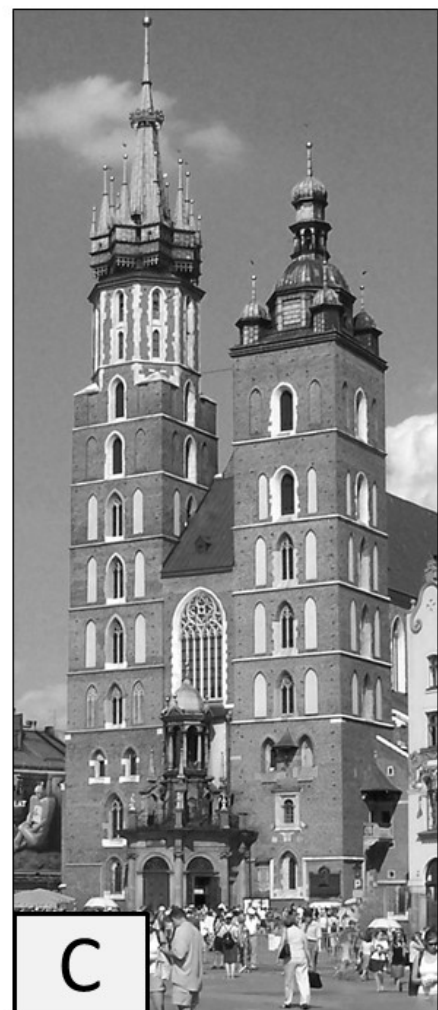
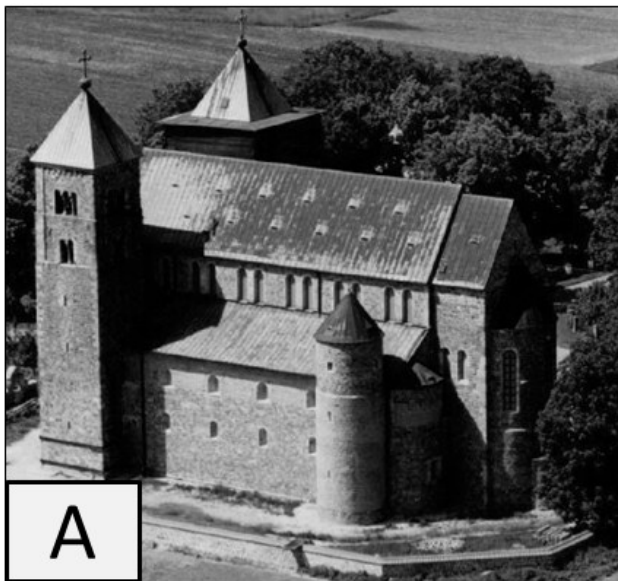
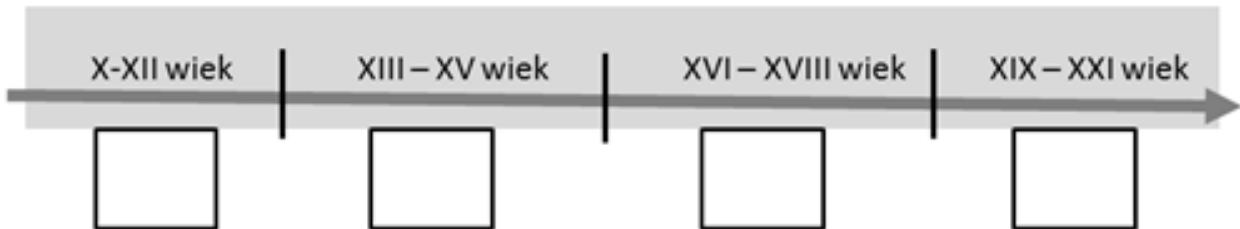
1.2. Okres, w którym odbyła się przedstawiona na mapie wyprawa, oznaczono na poniższej osi czasu numerem

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Zadanie 2. (2 pkt)

Uporządkuj chronologicznie powstanie przedstawionych na ilustracjach budowli, zaczynając od tej, która powstała najwcześniej. Wpisz litery A-C w kwadraty umieszczone na osi czasu.

Źródła: www.opencaching.pl, www.wiadomosci24.pl, <http://semiri.pinger.pl>

Zadanie 3. (2 pkt)

Międzynarodowa organizacja pokojowa, działająca w latach 1919-1946. Powstała z inicjatywy prezydenta USA Woodrowa Wilsona zaraz po zakończeniu I wojny światowej.

Na podstawie: R. Kostro, R. Matyja, Świat dyplomacji, polityki, idei. Słownik podręczny, Warszawa 1992, s. 108-109.

3.1. Na podstawie tekstu podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Międzynarodowa organizacja, o której mowa w tekście, to

- A. Organizacja Narodów Zjednoczonych.
- B. Rada Ambasadorów.
- C. Czerwony Krzyż.
- D. Liga Narodów.

3.2. Podaj cel powołania organizacji, o której mowa w tekście.

.....

Zadanie 4. (2 pkt)

Od samego początku Polacy musieli pokonywać niezwykle trudne problemy wewnętrzne i zewnętrzne. Głównym celem polityki wewnętrznej stała się integracja byłych trzech zaborów. Ze względu na ogromne różnice w poziomie rozwoju gospodarczego poszczególnych części kraju, jak i mentalności² obywateli, było to zadanie niemal niewykonalne. Również w polityce zagranicznej Polska borykała się z problemami. Spory graniczne skonfliktowały ją z prawie wszystkimi sąsiadami: z Niemcami o Poznańskie, Pomorze i część Prus Wschodnich, Gdańsk i Górny Śląsk, z Litwinami o Wilno, z Rosją Radziecką o część Białorusi i Ukrainy, z Czechami o Śląsk Cieszyński. We wszystkich tych sporach Polska musiała godzić się na kompromisy, które nie zadawały żadnej ze stron.

Na podstawie: I. Geiss, Dzieje świata. Daty i konteksty historii powszechnej. Katowice 1997, s. 417-418.

Na podstawie tekstu wymień dwa czynniki utrudniające integrację odrodzonego państwa polskiego.

-
-

² Mentalność – całość poglądów, postaw, sposobów myślenia jednostek lub grup społecznych.

Zadanie 5. (2 pkt)

Do opisów dobierz odpowiadające im postaci, wpisując w puste miejsce tabeli imię i nazwisko wybrane spośród podanych poniżej.

Władysław Grabski, Roman Dmowski, Józef Piłsudski

Opis postaci	Imię i nazwisko postaci
Dowódca I Brygady Legionów Polskich, Naczelnik Państwa. Naczelnny Wódz podczas wojny z bolszewikami.	
Polityk, współtwórca i przywódca Narodowej Demokracji. Reprezentował Polskę na konferencji pokojowej w Paryżu.	

Zadanie 6. (2 pkt)

Określ, które opisy są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując w odpowiednie miejsca tabeli *Prawda* (zdanie prawdziwe) lub *Falsz* (zdanie fałszywe).

Opis	Prawda/Falsz
Na skutek zajęć wywołanych przybyciem do Poznania Ignacego Paderewskiego wybuchły walki inicjujące powstanie styczniowe, nad którymi zwierzchnictwo objęła Naczelnna Rada Ludowa. Utworzono regularną armię i administrację polską.	
Walki wybuchły w proteście przeciw planom niekorzystnego dla Polski podziału spornych terenów. Uczestnicy III powstania śląskiego, którym przewodził Wojciech Korfanty, opanowali większość terenu plebiscytowego aż po Odrę.	

Zadanie 7. (2 pkt)

W 1933 r. ruch nazistowski przejął kontrolę nad Niemcami. W 1929 r. pojawiły się pierwsze oznaki kryzysu. Interesy szły coraz gorzej, a bezrobocie wzrastało. W 1932 r. było w Niemczech sześć milionów bezrobotnych, ludzie obawiali się nowej fali inflacji. Naziści potrafili wyciągnąć polityczne zyski z tej sytuacji. Wielu Niemców życzyło sobie rozwiązania wszystkich problemów społecznych za pomocą radykalnych środków. Hasła ruchu nazistowskiego odpowiadały tym życzeniom. W kraju narastała niechęć do rządów parlamentarnych, które nie zdołały zapobiec katastrofie gospodarczej. Szukano kozłów ofiarnych.

Na podstawie: J. M. Roberts, Ilustrowana historia świata. Wieki pary i atomu, Łódź 1991, s. 302.

Na podstawie tekstu wymień dwie przyczyny, które umożliwiły nazistom przejście władzy w Niemczech.

-
-

Zadanie 8. (1 pkt)

Podkreśl wydarzenie chronologicznie pierwsze.

- zamach majowy
- uchwalenie konstytucji marcowej
- wybuch wojny polsko-bolszewickiej
- uchwalenie konstytucji kwietniowej

Zadanie 9. (2 pkt)

Związek Radziecki	Niemcy hitlerowskie
<ul style="list-style-type: none">- na czele państwa stał otoczony kultem Józef Stalin- system jednopartyjny: KPZR³- prześladowanie osób głoszących poglądy odmienne od oficjalnych, likwidacja opozycji- ścisła cenzura- zniesienie prywatnej własności ziemi- budowa państwa policyjnego	<ul style="list-style-type: none">- na czele państwa stał otoczony kultem Adolf Hitler- system jednopartyjny: NSDAP- prześladowanie osób głoszących poglądy odmienne od oficjalnych, likwidacja opozycji- ścisła cenzura- prywatna własność ziemi- budowa państwa policyjnego

Na podstawie: A. Radziwiłł, W. Roszkowski, Historia 1871-1939, Warszawa 1998, 223, 238, 246.

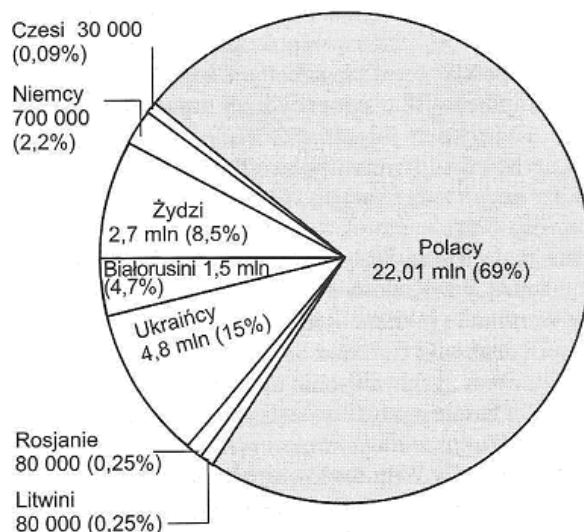
Na podstawie informacji podanych w tabeli podkreśl dwie cechy wspólne dla Związku Radzieckiego i hitlerowskich Niemiec.

- kolektywizacja rolnictwa
- likwidacja prywatnego handlu
- kult wodza
- brak wolności prasy

³ Od 1952 roku nazwa partii komunistycznej (bolszewickiej) WKP(b).

Zadanie 10. (2 pkt)

Podział na grupy narodowościowe społeczeństwa II Rzeczypospolitej w 1931 r.

Źródło: N. Davies, Boże igrzysko. Historia Polski, Kraków 2005, s. 873.

Na podstawie wykresu określ, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując w odpowiednie miejsca tabeli *Prawda* (zdanie prawdziwe) lub *Falsz* (zdanie fałszywe).

Stwierdzenia	Prawda/Falsz
II Rzeczpospolita była państwem, w którym mniejszości narodowe stanowiły ponad 30% społeczeństwa.	
Ludność żydowska była w II Rzeczypospolitej najliczniejszą grupą narodową	
Co czwarty obywatel II Rzeczypospolitej należał do mniejszości białoruskiej.	
Litwini i Rosjanie stanowili 25% społeczeństwa II Rzeczypospolitej	

Zadanie 11. (2 pkt)

Ściśle tajny protokół do układu niemiecko-radzieckiego z 23 sierpnia 1939 r.

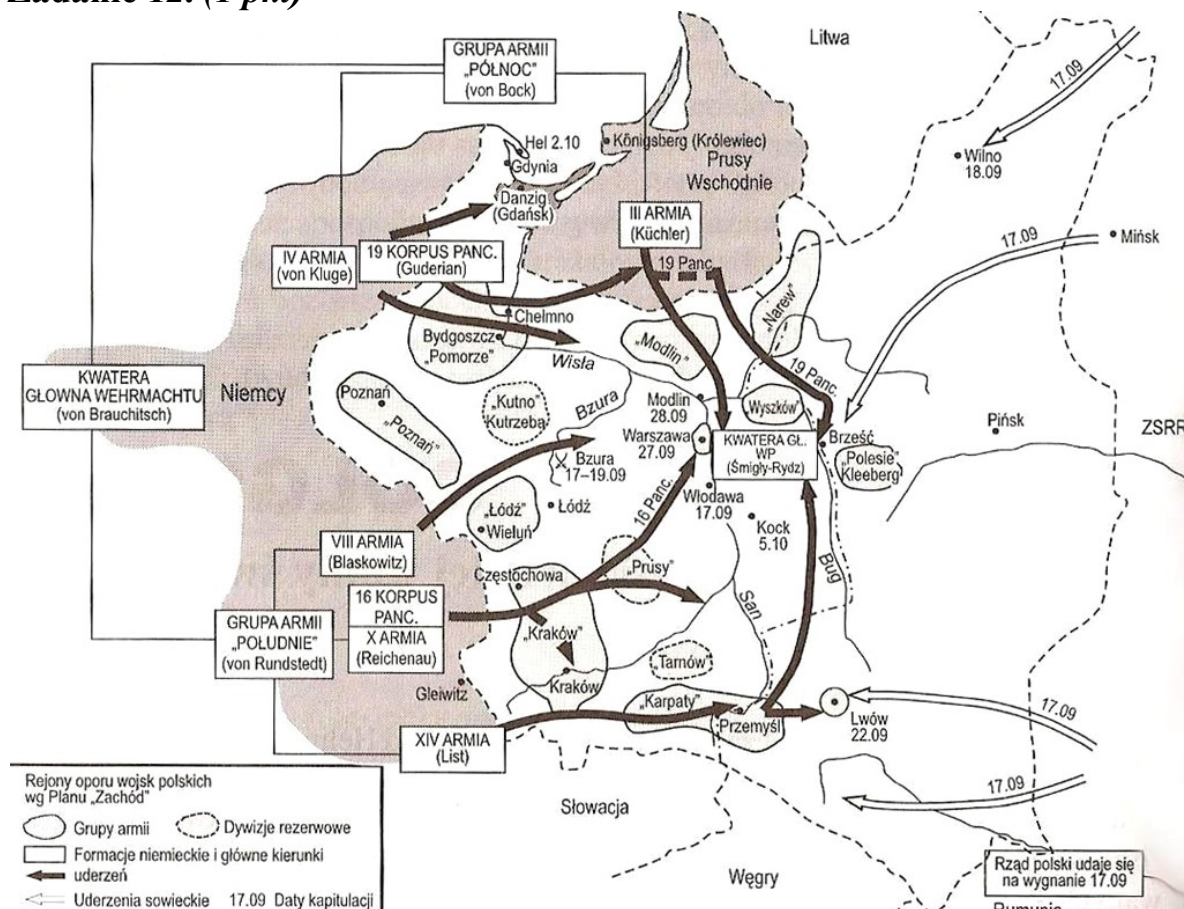
W wypadku nastąpienia terytorialnych lub politycznych zmian na terenach należących do państwa polskiego granica stref interesów Niemiec i ZSRR przebiegać będzie w przybliżeniu po linii rzek Narew, Wisła i San. Kwestia, czy w interesach obu stron będzie pożądanym utrzymanie niezależnego państwa polskiego i w jakich granicach, będzie mogła być ostatecznie wyjaśniona dopiero w toku dalszych wypadków politycznych. [...]

Źródło: Źródła i materiały do nauczania historii, pod red. S. Sierpowskiego, Warszawa 1998, s. 255.

Podkreśl imiona i nazwiska osób, które podpisały przytoczony dokument.

- Iwan Majski
- Władysław Sikorski
- Joachim Ribbentrop
- Wiaczesław Mołotow

Zadanie 12. (1 pkt)

Źródło: N. Davies, Boże igrzysko. Historia Polski, Kraków 2005, s. 900.

Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Mapa ukazuje działania wojenne w roku

- A. 1939
- B. 1941
- C. 1944
- D. 1945

Zadanie 13. (2 pkt)

Do podanych opisów dobierz odpowiadające im pojęcia, wpisując w puste miejsca tabeli nazwy spośród wybranych poniżej.

dystrykt, getto, Holokaust

Opis	Pojęcie
Zagłada ludności żydowskiej w Europie dokonana przez hitlerowców podczas II wojny światowej.	
Zamknięte dzielnice zamieszkiwane przez ludność żydowską, tworzone na terenach okupowanych przez III Rzeszę.	

Zadanie 14. (1 pkt)

Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Bezpośrednią przyczyną przystąpienia USA do II wojny światowej był

- A. japoński atak na Pearl Harbor.
- B. klęska wojsk niemieckich pod Stalingradem.
- C. wybuch powstania warszawskiego.
- D. niemiecki atak na Danię i Norwegię.

Zadanie 15. (2 pkt)

Tekst nr 1

Pewną część wysiedlonych kierowano na roboty do Niemiec, resztę do Generalnej Guberni. Sposób przeprowadzania deportacji powodował, że wysiedlenie równało się wywłaszczeniu. W marcu 1941r. ogłoszono tzw. *volkslistę*⁴. Akcja miała na celu głównie zdobycie materiału ludzkiego do wojska. Na Pomorzu w ciągu pół roku wcielono do Wehrmachtu 70 tys. osób z trzeciej i czwartej kategorii listy.

Tekst nr 2

Wysiedlenie oznaczało przepadek mienia. Do mieszkań i domów wkraczało NKWD i milicja, zazwyczaj nocą. Obudzonym zostawiano pół godziny na spakowanie niezbędnych rzeczy i ładowano ich na samochody. Ludność polska pozostała na Kresach wschodnich znalazła się w bardzo trudnych warunkach. Na wiosnę 1940 r. powołano do Armii Czerwonej cały rocznik młodzieży z Kresów.

Na podstawie: W. Roszkowski, Historia Polski 1914-1993, Warszawa 1994, s. 94-99.

Korzystając z tekstów nr 1 i 2 podaj dwa podobieństwa pomiędzy działaniami władz niemieckich i radzieckich wobec obywateli na terenach okupowanej II Rzeczypospolitej.

-
-

Zadanie 16. (1 pkt)

Podkreśl wydarzenie chronologicznie ostatnie.

Udział żołnierzy polskich w

- obronie portu Narwik w Norwegii.
- zdobyciu Berlina przez armię radziecką.
- bitwie pod Monte Cassino we Włoszech.
- obronie Tobruku w Północnej Afryce.

⁴ Volkslista – niemiecka lista narodowościowa, będąca przejawem rasistowskiej polityki III Rzeszy wobec ludności polskiej z terenów Generalnego Gubernatorstwa i ziem włączonych do Rzeszy. Podpisanie volkslisty wiązało się z podziałem ludności naprawdę lub rzekomo pochodzenia niemieckiego na kategorie i przydzieleniem do jednej z czterech grup volkslisty.

Zadanie 17. (1 pkt)

Źródło: http://powiat.policki.pl/1_sierpnia_godz__17_00-ab1-1-1359.html

Podaj nazwę wydarzenia, które upamiętnił autor plakatu.

.....

Zadanie 18. (2 pkt)

Orientacyjny bilans zmian zaludnienia Polski w latach 1939-1945 (w mln)

	Ogółem
Ludność Polski z 31 VIII 1939 r.	35,0
Ludność „przedwojenna” w maju 1945 r.	17,7
Ludność zastana na Ziemiach Zachodnich i Północnych	4,5
Razem ludność Polski w maju 1945 r.	22,2

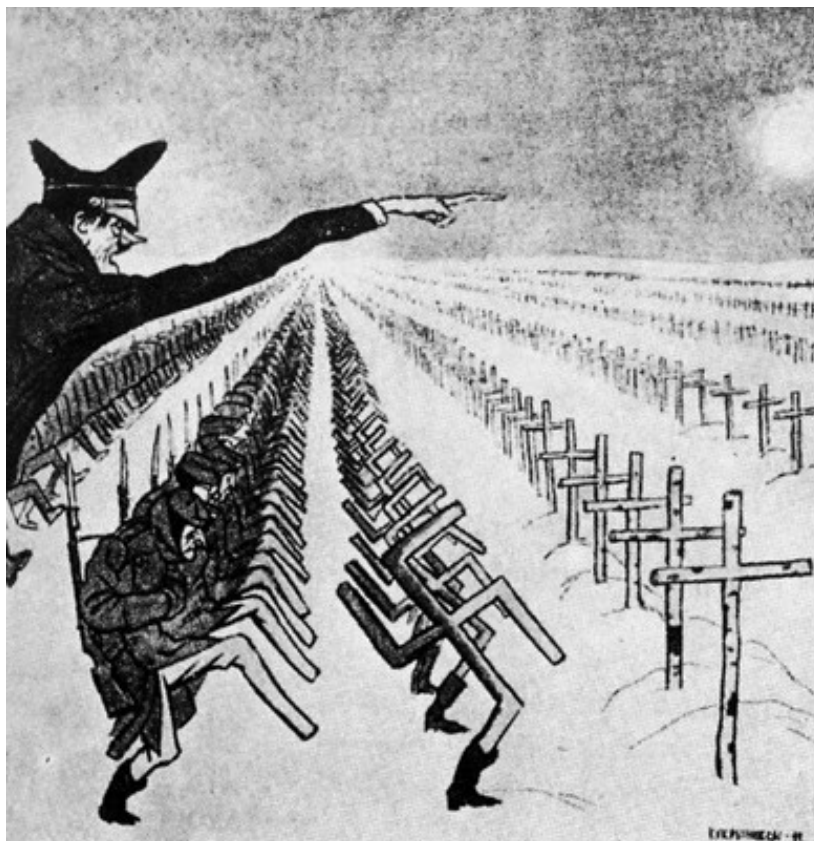
Na podstawie: A. Radziwiłł, W. Roszkowski, Historia 1939-1956, Warszawa 1998, s. 217.

Na podstawie tabeli i własnej wiedzy podaj dwie przyczyny zmiany liczby ludności w Polsce pomiędzy sierpniem 1939 roku a majem 1945 roku.

•

•

Zadanie 19. (3 pkt)

Źródło: www.mrkunz.ch/karikatur/194200-wehrmacht.jpg

19.1. Podaj imię i nazwisko postaci przedstawionej na ilustracji.

.....

19.2. Wyjaśnij, jak autor ilustracji ocenia decyzję III Rzeszy o napaści na ZSRR. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do wybranych elementów ilustracji.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 20. (1 pkt)

Podkreśl wydarzenie chronologicznie pierwsze.

- budowa muru berlińskiego
- podział Niemiec na strefy okupacyjne
- utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej
- wstąpienie Republiki Federalnej Niemiec do NATO

Zadanie 21. (2 pkt)

Przemówienie Winstona Churchilla na temat sytuacji międzynarodowej, Fulton 5 III 1946 r.

Od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Adriatykiem opuściła się żelazna kurtyna w poprzek kontynentu. Poza tą linią znajdują się wszystkie stolice byłych państw środkowej i wschodniej Europy: wszystkie te sławne miasta i zamieszkująca wokół nich ludność leżą w sferze radzieckiej i wszystkie podlegają nie tylko wpływowi radzieckim, ale kontroli z Moskwy w bardzo wysokim, niekiedy rosnącym stopniu. Rządy policyjne przenikają z Moskwy. Jakikolwiek wniosek moglibyśmy wyciągnąć z tych faktów, to jedno jest pewne, że nie jest to Europa oswobodzona, o którą walczyliśmy, która by posiadała zasadnicze warunki trwałego pokoju [...].

Na podstawie: J. Eisler, M. Sobańska-Bondaruk, Historia 1789-1990. Wybór tekstów źródłowych dla szkół średnich, Warszawa 1995, s. 211-212.

Wymień dwa czynniki zagrażające pokojowi w Europie podane przez Winstona Churchilla.

-
-

Zadanie 22. (2 pkt)

16 X 1978 r. wieczorem całą Polskę zelektryzowała wiadomość o wyborze kardynała Karola Wojtyły na papieża. Wiadomość o wyborze kardynała Wojtyły stała się sensacją światową. Wszystkie agencje podały ją jako wielkie wydarzenie nie tylko religijne, ale i polityczne. Podkreślano, że pochodzi z kraju komunistycznego, w którym mimo 35 lat walki władz z religią wiara pozostała natchnieniem większości społeczeństwa. Wybór skupił uwagę opinii międzynarodowej na Polsce. Przypomniano najnowszą historię kraju wydanego wbrew jego woli przemocy komunistycznej.

Na podstawie: W. Roszkowski, Historia Polski 1914-1993, Warszawa 1994, s. 347-348.

22.1. Podaj imiona, które przybrał papież wybrany w 1978 r.

.....

22.2 Wyjaśnij, dlaczego wiadomość o wyborze nowego papieża wzbudziła sensację na całym świecie.

.....

.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Do opisów dobierz odpowiadające im wydarzenia, w puste miejsca tabeli wpisując nazwę spośród wybranych poniżej.

Okragły Stół, aksamitna rewolucja, pierestrojka

Opis	Wydarzenie
Negocjacje między komunistycznym rządem w Polsce a opozycją solidarnościową, których efektem było przejęcie władzy przez opozycję.	
Pokojowe przejęcie władzy z rąk komunistów przez demokratyczną opozycję w Czechosłowacji w wyniku 12-dniowych masowych demonstracji.	

Zadanie 24. (3 pkt)

Międzynarodowa organizacja polityczno-wojskowa, utworzona na podstawie paktu zawartego 4 IV 1949 r. w Waszyngtonie; stanowi sojusz zbiorowej obrony; gwarantuje swym członkom wzajemną pomoc w razie napaści zbrojnej; obszarem działania jest strefa północnoatlantycka, obejmująca terytoria państw członkowskich, Morze Śródziemne i Ocean Atlantycki na północ od zwrotnika Raka.

Na podstawie: Historia. Encyklopedia szkolna PWN, pod red. B. Kaczorowskiego, Warszawa 2005, s. 439.

24.1. Podaj nazwę organizacji, o której mowa w tekście.

.....

24.2. Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Polska została członkiem organizacji, o której mowa w tekście, w roku

- A. 1981
- B. 1987
- C. 1993
- D. 1999

24.3. Wyjaśnij, jakie było znaczenie przystąpienia Polski do organizacji, o której mowa w tekście.

.....

.....

.....

BRUDNOPIS

V PRZYKŁADOWE ROZWIĄZANIA ZADAŃ ZAMIESZCZONYCH W ARKUSZU EGZAMINACYJNYM I ICH OCENA

Uwaga:

Przykładowe wypowiedzi zdających są wiernymi cytatami z arkuszy egzaminacyjnych i mogą zawierać błędy.

Zadanie 1. (2 pkt)

Wykonaj polecenia dotyczące zamieszczonej mapy. Podkreśl poprawne dokończenia zdań 1.1 i 1.2.

Na podstawie: K. Bogucka-Krenz, T. Małkowski, K. Stawiarz, Labirynty historii. 1385-1795. Książka dla ucznia klasy VI, Gdańsk 1997.

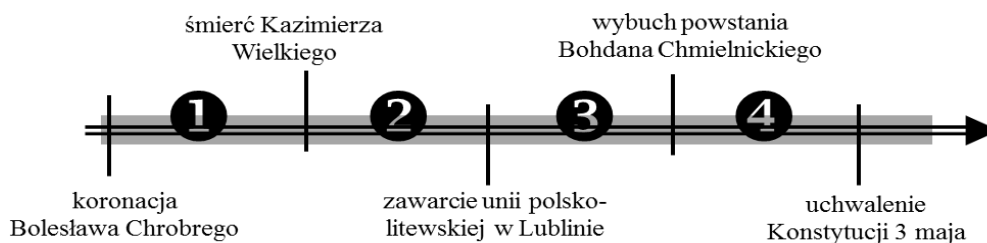
1.1. Skutkiem wyprawy geograficznej, której trasę przedstawiono na mapie, było

- A. potwierdzenie tezy o kulistości Ziemi.
- B. poznanie północnych wybrzeży Afryki.
- C. pojawienie się w Europie przypraw z nieznanych dotąd Indii.
- D. powstanie pierwszych europejskich faktorii handlowych na obszarze Chin.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
A. potwierdzenie tezy o kulistości Ziemi.	Na mapie pokazano drogę wyprawy, którą zorganizował Ferdynand Magellan. Jednym ze skutków tej wyprawy było potwierdzenie tezy o kulistości Ziemi i tylko taka odpowiedź może być zaliczona i oceniona pozytywnie (1 punkt).

1.2. Okres, w którym odbyła się przedstawiona na mapie wyprawa, oznaczono na poniższej osi czasu numerem

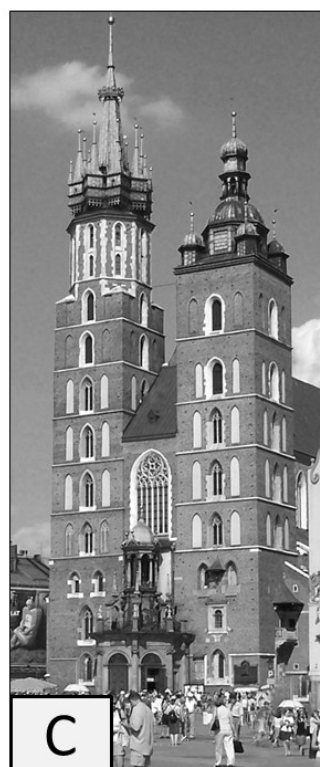
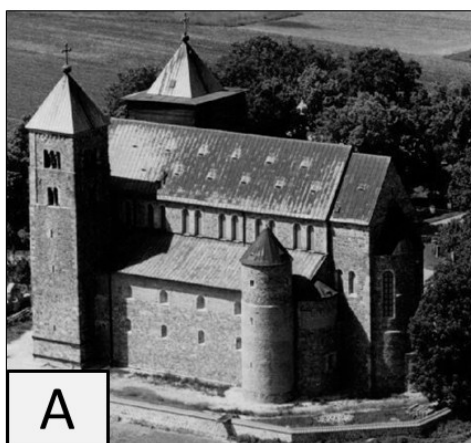
- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
B. 2	<p>Na mapie można odczytać daty przebiegu wyprawy Ferdynanda Magellana: 1519-1522.</p> <p>Zadaniem zdającego było ich przyporządkowanie do podanych wydarzeń z historii Polski. Kazimierz Wielki panował w latach 1333-1370, natomiast unia lubelska została zwarta w roku 1569.</p> <p>Poprawna jest więc odpowiedź B (1 punkt).</p>

Zadanie 2. (2 pkt)

Uporządkuj chronologicznie powstanie przedstawionych na ilustracjach budowli, zaczynając od tej, która powstała najwcześniej. Wpisz litery A-C w kwadraty umieszczone na osi czasu.

Źródła: www.opencaching.pl, www.wiadomosci24.pl, <http://semiri.pinger.pl>

Poprawne odpowiedzi	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
<p>A – X-XII w. B – XVI-XVIII w. C – XIII-XV w.</p>	<p>Na ilustracjach przedstawiono budowle w różnych stylach architektonicznych. Zadaniem zdającego była ich identyfikacja na podstawie cech charakterystycznych oraz uporządkowanie chronologiczne na osi czasu.</p> <p>Zdający otrzymuje 2 pkt za poprawne uporządkowanie chronologiczne wszystkich ilustracji; za 2 poprawne przyporządkowania do okresu historycznego – 1 punkt.</p>

Zadanie 3. (2 pkt)

Międzynarodowa organizacja pokojowa, działająca w latach 1919-1946. Powstała z inicjatywy prezydenta USA Woodrowa Wilsona zaraz po zakończeniu I wojny światowej.

Na podstawie: R. Kostro, R. Matyja, Świat dyplomacji, polityki, idei. Słownik podręczny, Warszawa 1992, s. 108-109.

3.1. Na podstawie tekstu podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Międzynarodowa organizacja, o której mowa w tekście, to

- A. Organizacja Narodów Zjednoczonych.
- B. Rada Ambasadorów.
- C. Czerwony Krzyż.
- D. Liga Narodów.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
D. Liga Narodów.	W tekście wymieniono cechy charakterystyczne jednej z organizacji międzynarodowych. Zadaniem zdającego było jej zidentyfikowanie. Jest to Liga Narodów i tylko taka odpowiedź może być zaliczona i oceniona pozytywnie (1 punkt).

3.2 Podaj cel powołania organizacji, o której mowa w tekście nr 1.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Korzystając z tekstu, zdający mogli wskazać, że głównym celem istnienia organizacji było prowadzenie działań na rzecz zachowania pokoju na świecie Za podanie prawidłowej odpowiedzi zdający otrzymuje 1 punkt.		
A	<i>Organizację powołano w celu zachowania pokoju na świecie i jego zjednoczenia po wojnie.</i>	Zdający A prawidłowo wskazał ww. cel. Jego wypowiedź jest spójna i poprawna merytorycznie. Zdający otrzymał 1 punkt.
B	<i>Polepszenie sytuacji w państwach europejskich (i nie tylko), współpraca, a przede wszystkim zachowanie pokoju, unikanie wojny.</i>	Zdający B poprawnie wskazał główny cel istnienia Ligi Narodów – zachowanie pokoju, unikanie wojny. Wypowiedź jest poprawna merytorycznie. Zdający otrzymał 1 punkt.
C	<i>Ameryka chciała za pomocą tej organizacji zdominować świat. Pokoju nikt nie mógł uratować, a Hitler i tak zrobił co zechciał.</i>	Zdający C podał odpowiedź niepoprawną, która jest oceną ówczesnej sytuacji międzynarodowej, a nie odpowiedzią na postawione pytanie. Odpowiedź zawiera uproszczone i emocjonalne sądy. Zdający otrzymał 0 punktów.

Zadanie 4. (2 pkt)

Od samego początku Polacy musieli pokonywać niezwykle trudne problemy wewnętrzne i zewnętrzne. Głównym celem polityki wewnętrznej stała się integracja byłych trzech zaborów. Ze względu na ogromne różnice w poziomie rozwoju gospodarczego poszczególnych części kraju, jak i mentalności obywateli, było to zadanie niemal niewykonalne. Również w polityce zagranicznej Polska borykała się z problemami. Spory graniczne skonfliktowały ją z prawie wszystkimi sąsiadami: z Niemcami o Poznańskie, Pomorze i część Prus Wschodnich, Gdańsk i Górny Śląsk, z Litwinami o Wilno, z Rosją Radziecką o część Białorusi i Ukrainy, z Czechami o Śląsk Cieszyński. We wszystkich tych sporach Polska musiała godzić się na kompromisy, które nie zadawały żadnej ze stron.

Na podstawie: I. Geiss, Dzieje świata. Daty i konteksty historii powszechnej. Katowice 1997, s. 417-418.

Na podstawie tekstu wymień dwa czynniki utrudniające integrację odrodzonego państwa polskiego.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Korzystając z tekstu, zdający mogli wskazać następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - różnice w poziomie rozwoju gospodarczego poszczególnych części kraju, - odmienna mentalność Polaków mieszkających w różnych zaborach, - trudna sytuacja międzynarodowa państwa, - spory graniczne z sąsiadami. 		
A	<i>Ogromne różnice w poziomie rozwoju gospodarczego w poszczególnych częściach kraju. Różnice mentalne Polaków mieszkających w różnych zaborach. Konflikty z sąsiadami na granicach państwa polskiego.</i>	Zdający A prawidłowo wymienił czynniki, które utrudniały integrację państwa polskiego. Wymienił trzy czynniki, czyli więcej niż oczekiwano. Punkty przyznano tylko za dwa z nich. Zdający otrzymał łącznie 2 punkty.
B	<i>Mentalność przejęta po zaborcach była inna w każdej części państwa.</i>	Zdający B podał poprawnie tylko jeden z czynników utrudniających integrację państwa polskiego. Zdający otrzymał 1 punkt.
C	<i>Spór z Rosją i innymi sąsiadami. Ten z Rosją okazał się najgroźniejszy, mógł zupełnie zniszczyć państwo. Polska musiała godzić się na kompromisy.</i>	Zdający C poprawnie wymienił jeden z czynników – spór graniczny z Rosją. Natomiast zamiast podać drugi czynnik, przytoczył sformułowanie z tekstu: <i>Polska musiała godzić się na kompromisy</i> . Ta część odpowiedzi nie jest poprawna. Zdający otrzymał 1 punkt.
D	<i>Odrębna polityka na Pomorzu. Oderwanie się od Polski Śląska.</i>	Zdający D przedstawił wypowiedź nieprecyzyjną, zawierającą błędy merytoryczne. Po I wojnie światowej Polacy toczyli z sąsiadami spór o Górny Śląsk i Śląsk Cieszyński. Inaczej ukształtowały się też powojenne losy Pomorza Zachodniego i Pomorza Gdańskiego. Zdający otrzymał 0 punktów.

Zadanie 5. (2 pkt)

Do opisów dobierz odpowiadające im postaci, wpisując w puste miejsce tabeli imię i nazwisko wybrane spośród podanych poniżej.

Władysław Grabski, Roman Dmowski, Józef Piłsudski

Poprawne odpowiedzi	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
<p>Dowódca I Brygady Legionów Polskich, Naczelnik Państwa. Naczelnny Wódz podczas wojny z bolszewikami – Józef Piłsudski</p> <p>Polityk, współtwórca i przywódca Narodowej Demokracji. Reprezentował Polskę na konferencji pokojowej w Paryżu – Roman Dmowski</p>	<p>W zadaniu przedstawiono opisy dotyczące dwóch najwybitniejszych polityków polskich, działających w okresie zaborów, współtwórców II Rzeczypospolitej: Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego. Zdający powinien odrzucić osobę Władysława Grabskiego, dwukrotnego premiera II Rzeczypospolitej.</p> <p>Zdający otrzymuje 1 pkt za podanie każdej prawidłowej odpowiedzi – łącznie 2 pkt.</p>

Zadanie 6. (2 pkt)

Określ, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując w odpowiednie miejsca tabeli Prawda (zdanie prawdziwe) lub Fałsz (zdanie fałszywe).

Poprawne odpowiedzi	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Zdający otrzymuje 1 pkt za podanie każdej prawidłowej odpowiedzi – łącznie 2 pkt.	
Na skutek zająć wywołanych przybyciem do Poznania Ignacego Paderewskiego wybuchły walki inicjujące powstanie styczniowe, nad którymi zwierzchnictwo objęła Naczelną Radę Ludową. Utworzono regularną armię i administrację polską.	FAŁSZ
Walki wybuchły w proteście przeciw planom niekorzystnego dla Polski podziału spornych terenów. Uczestnicy III powstania śląskiego, którym przewodził Wojciech Korfanty, opanowali większość terenu plebiscytowego aż po Odrę.	PRAWDA
<p>W każdym z powyższych opisów znajduje się kilka informacji pozwalających prawidłowo zidentyfikować wydarzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nazwiska polityków, którzy odegrali w nich istotną rolę: Ignacy Paderewski (powstanie wielkopolskie), Wojciech Korfanty (III powstanie śląskie), – odniesienia geograficzne: Poznań (powstanie wielkopolskie), rzeka Odra (III powstanie śląskie), – wydarzenia będące skutkiem lub przyczyną wybuchu powstania wielkopolskiego lub III powstania śląskiego, np. przybycie Paderewskiego do Poznania, powołanie Naczelnej Rady Ludowej, plebiscyt. 	

Zadanie 7. (2 pkt)

W 1933 r. ruch nazistowski przejął kontrolę nad Niemcami. W 1929 r. pojawiły się pierwsze oznaki kryzysu. Interesy szły coraz gorzej, a bezrobocie wzrastało. W 1932 r. było w Niemczech sześć milionów bezrobotnych, ludzie obawiali się nowej fali inflacji. Naziści potrafili wyciągnąć polityczne zyski z tej sytuacji. Wielu Niemców życzyło sobie rozwiązania wszystkich problemów społecznych za pomocą radykalnych środków. Hasła ruchu nazistowskiego odpowiadały tym życzeniom. W kraju narastała niechęć do rządów parlamentarnych, które nie zdołały zapobiec katastrofie gospodarczej. Szukano kozłów ofiarnych.

Na podstawie: J. M. Roberts, Ilustrowana historia świata. Wieki pary i atomu, Łódź 1991, s. 302.

Na podstawie tekstu wymień dwie przyczyny, które umożliwiły nazistom przejęcie władzy w Niemczech.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Korzystając z tekstu, zdający mogli wskazać następujące przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kryzys gospodarczy (bezrobocie, obawy przed powrotem inflacji), - niechęć do rządów parlamentarnych, - hasła nazistów odpowiadały oczekiwaniom Niemców, - naziści obiecywali rozwiązanie problemów społecznych (wskazywanie kozłów ofiarnych). <p>Zdający otrzymuje po 1 pkt za prawidłowe podanie przyczyny, która umożliwiła nazistom przejęcie władzy w Niemczech. Maksymalnie zdający może uzyskać 2 pkt.</p>		
A	<i>Dostosowane do trudnej sytuacji gospodarczej hasła, które głosili naziści. Obiecywali poprawę sytuacji. Niemcy obawiali się wzrastającego bezrobocia i inflacji.</i>	<p>Zdający A poprawnie wskazał dwie przyczyny. Jego odpowiedzi są poprawne merytorycznie, więc za każdą z nich otrzymuje 1 punkt.</p> <p>Zdający otrzymał łącznie 2 punkty.</p>
B	<i>Rosnące bezrobocie, żal, strach i rozgoryczenie Niemców z powodu braku pracy.</i>	<p>Zdający B prawidłowo wskazał jedną z przedstawionych w tekście przyczyn, które umożliwiły nazistom przejęcie władzy w Niemczech</p> <p>Zdający otrzymał 1 punkt.</p>
C	<i>Niemcy szukali kozła ofiarnego i znaleźli go w nazistach. Uwierzyli im, ich hasłom.</i>	<p>Wypowiedź zdającego C jest nieprawidłowa, została zbudowana na niewłaściwym rozumieniu związku frazeologicznego <i>kozioł ofiarny</i>.</p> <p>Zdający otrzymał 0 punktów.</p>

Zadanie 8. (1 pkt)

Podkreśl wydarzenie chronologicznie pierwsze.

- zamach majowy
- uchwalenie konstytucji marcowej
- wybuch wojny polsko-bolszewickiej
- uchwalenie konstytucji kwietniowej

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
wybuch wojny polsko-bolszewickiej	Aby prawidłowo wykonać zadanie, zdający powinien znać lata, w których rozegrały się podane wydarzenia, lub umieć połączyć te wydarzenia w związki przyczynowo-skutkowe. Zdający otrzymuje 1 punkt za wskazanie wojny polsko-bolszewickiej jako wydarzenia chronologicznie pierwszego (1919 rok).

Zadanie 9. (2 pkt)

Związek Radziecki	Niemcy hitlerowskie
<ul style="list-style-type: none"> - na czele państwa stał otoczony kultem Józef Stalin - system jednopartyjny: KPZR - prześladowanie osób głoszących poglądy odmienne od oficjalnych, likwidacja opozycji - ścisła cenzura - zniesienie prywatnej własności ziemi - budowa państwa policyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - na czele państwa stał otoczony kultem Adolf Hitler - system jednopartyjny: NSDAP - prześladowanie osób głoszących poglądy odmienne od oficjalnych, likwidacja opozycji - ścisła cenzura - prywatna własność ziemi - budowa państwa policyjnego

Na podstawie: A. Radziwiłł, W. Roszkowski, Historia 1871-1939, Warszawa 1998, 223, 238, 246.

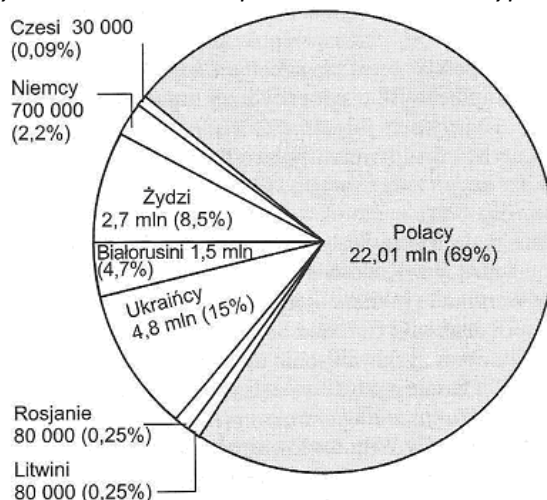
Na podstawie informacji podanych w tabeli **podkreśl dwie** cechy wspólne dla Związku Radzieckiego i hitlerowskich Niemiec.

- kolektywizacja rolnictwa
- likwidacja prywatnego handlu
- kult wodza
- brak wolności prasy

Poprawne odpowiedzi	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
<ul style="list-style-type: none"> • kult wodza • brak wolności prasy 	<p>Zdający powinien podkreślić wskazane odpowiedzi, ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na czele obu państw stał otoczony kultem wódz, -wprowadzenie w obu państwach ścisłej cenzury prowadziło do likwidacji wolności prasy. <p>Zdający powinien odrzucić odpowiedzi: kolektywizacja rolnictwa oraz likwidacja prywatnego handlu, ponieważ systemy gospodarcze obu państw opierały się na odmiennych zasadach. W ZSRR gospodarka została upaństwowiona, co oznaczało kolektywizację rolnictwa i likwidację prywatnego handlu. W III Rzeszy utrzymano zasady gospodarki wolnorynkowej.</p> <p>Zdający otrzymuje 1 pkt za podanie każdej prawidłowej odpowiedzi. Łącznie – 2 punkty.</p>

Zadanie 10. (2 pkt)

Podział na grupy narodowościowe społeczeństwa II Rzeczypospolitej w 1931 r.

Źródło: N. Davies, Boże igrzysko. Historia Polski, Kraków 2005, s. 873.

Na podstawie wykresu określ, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe, wpisując w odpowiednie miejsca tabeli *Prawda* (zdanie prawdziwe) lub *Fałsz* (zdanie fałszywe).

Poprawne odpowiedzi		Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Za wszystkie prawidłowe rozstrzygnięcia zdający uzyska 2 punkty, za trzy prawidłowe – 1 punkt. Jeśli dokona dwóch lub mniej prawidłowych wyborów – nie uzyska punktu.		
II Rzeczpospolita była państwem, w którym mniejszości narodowe stanowiły ponad 30% społeczeństwa.	PRAWDA	Stwierdzenie jest prawdziwe, ponieważ zgodnie z zamieszczonym wykresem mniejszościami narodowymi w Polsce byli: Ukraińcy stanowiący 15% ogółu społeczeństwa, Żydzi (8,5%), Białorusini (4,7%), Niemcy (2,2%), Litwini (0,25%), Rosjanie (0,25%), Czesi (0,09%). Mniejszości narodowe stanowiły więc łącznie ponad 30% ogółu społeczeństwa II Rzeczypospolitej.
Ludność żydowska była w II Rzeczypospolitej najliczniejszą grupą narodową	FAŁSZ	Najliczniejszą grupą narodową w państwie byli Polacy (69%), a nie ludność żydowska, a najliczniejszą mniejszością narodową – Ukraińcy.
Co czwarty obywatel II Rzeczypospolitej należał do mniejszości białoruskiej.	FAŁSZ	Białorusini byli społecznością liczną, ale stanowiącą tylko 4,7% ludności państwa. Stwierdzenie, że co czwarty obywatel należał do mniejszości białoruskiej jest nieprawidłowe, ponieważ oznacza, że mniejszość białoruska liczyłaby 25% ogółu obywateli.
Litwini i Rosjanie stanowili 25% społeczeństwa II Rzeczypospolitej	FAŁSZ	Litwini i Rosjanie byli małymi grupami narodowymi w Polsce, stanowiącymi łącznie mniej niż 1% społeczeństwa.

Zadanie 11. (2 pkt)

Ścisłe tajny protokół do układu niemiecko-radzieckiego z 23 sierpnia 1939 r.

W wypadku nastąpienia terytorialnych lub politycznych zmian na terenach należących do państwa polskiego granica stref interesów Niemiec i ZSRR przebiegać będzie w przybliżeniu po linii rzek Narew, Wisła i San. Kwestia, czy w interesach obu stron będzie pożądanym utrzymanie niezależnego państwa polskiego i w jakich granicach, będzie mogła być ostatecznie wyjaśniona dopiero w toku dalszych wypadków politycznych. [...]

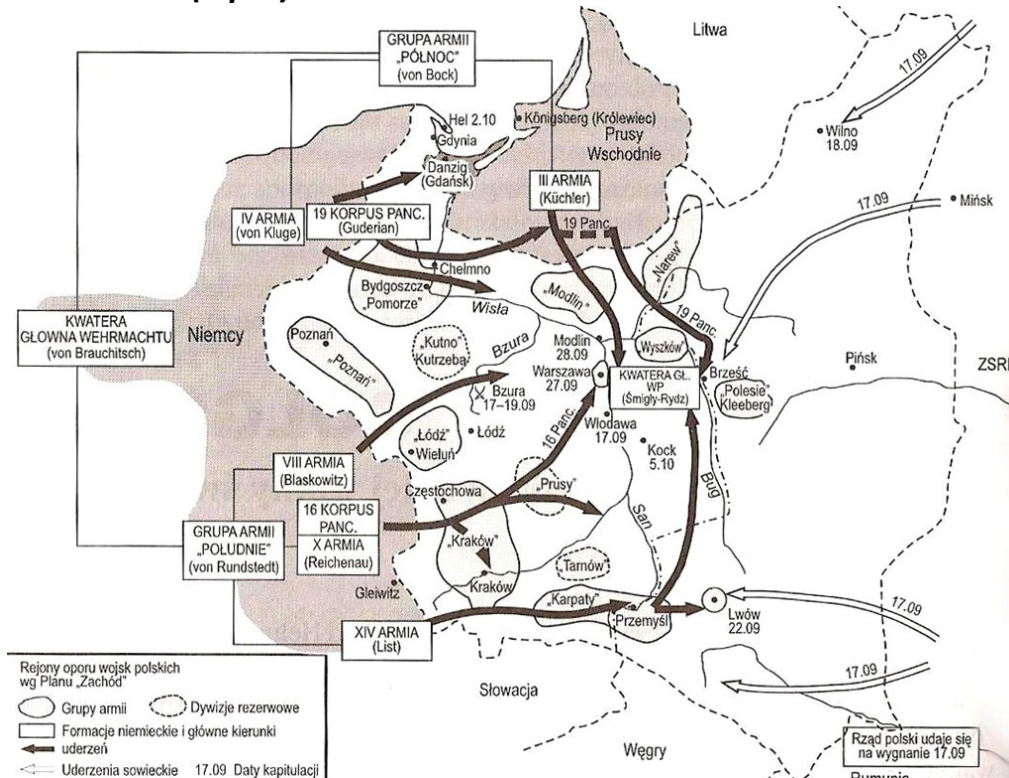
Źródło: Źródła i materiały do nauczania historii, pod red. S. Sierpowskiego, Warszawa 1998, s. 255.

Podkreśl imiona i nazwiska osób, które podpisały przytoczony dokument.

- Iwan Majski
- Władysław Sikorski
- Joachim Ribbentrop
- Wiaczesław Mołotow

Poprawne odpowiedzi	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Joachim Ribbentrop Wiaczesław Mołotow	Rozpoznanie dokumentu, znanego powszechnie jako pakt Ribbentrop-Mołotow, i tym samym identyfikację osób, umożliwiają liczne informacje zawarte w tekście: - podana data: 23 sierpnia 1939 r. (układ Sikorski-Majski podpisano w czasie trwania II wojny światowej 30 lipca 1941 roku), - nazwy państw zawierających układ: Niemcy i ZSRR (układ Sikorski-Majski podpisano pomiędzy rządem polskim a ZSRR), - postanowienia: podział Polski wzdłuż rzek Narew, Wisła, San (układ Sikorski-Majski dotyczył zawarcia stosunków dyplomatycznych i nawiązania współpracy pomiędzy rządem polskim a ZSRR). Zdający otrzymuje 1 pkt za podanie każdej prawidłowej odpowiedzi – łącznie 2 pkt.

Zadanie 12. (1 pkt)

Źródło: N. Davies, Boże igrzysko. Historia Polski, Kraków 2005, s. 900.

Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Mapa ukazuje działania wojenne w roku

- A. 1939
- B. 1941
- C. 1944
- D. 1945

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
A. 1939	<p>Na mapę naniesiono liczne informacje pozwalające prawidłowo określić rok, w którym rozegrały się przedstawione wydarzenia.</p> <p>Na mapie pokazano ziemie polskie w okresie kampanii wrześniowej, o czym świadczą podane daty, miejsca bitew, informacje o rodzajach formacji wojskowych, dyslokacji i ruchach wojsk, nazwiska dowódców, wydarzenia polityczne.</p> <p>Zdający otrzymuje 1 punkt za podanie prawidłowej odpowiedzi.</p>

Zadanie 13. (2 pkt)

Do podanych opisów dobierz odpowiadające im pojęcia, wpisując w puste miejsca tabeli nazwy spośród wybranych poniżej.

dystrykt, getto, Holocaust

Poprawne odpowiedzi	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
<p>Zagłada ludności żydowskiej w Europie dokonana przez hitlerowców podczas II wojny światowej – Holocaust</p> <p>Zamknięte dzielnice zamieszkiwane przez ludność żydowską, tworzone na terenach okupowanych przez III Rzeszę – getto</p>	<p>W zadaniu przedstawiono krótkie definicje kluczowych pojęć związanych z polityką niemiecką wobec ludności żydowskiej i ziem polskich. Zdający powinien odrzucić określenie <i>dystrykt</i>, oznaczające w okresie II wojny światowej jednostkę podziału terytorialnego w Generalnym Gubernatorstwie. Zdający otrzymuje po 1 pkt za podanie każdej prawidłowej odpowiedzi.</p>

Zadanie 14. (1 pkt)

Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Bezpośrednią przyczyną przystąpienia USA do II wojny światowej był

- A. japoński atak na Pearl Harbor.
- B. klęska wojsk niemieckich pod Stalingradem.
- C. wybuch powstania warszawskiego.
- D. niemiecki atak na Danię i Norwegię.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
<p>A. japoński atak na Pearl Harbor</p>	<p>Ekspansja Japonii na Dalekim Wschodzie, będąca bezpośrednim zagrożeniem dla pozycji i interesów Stanów Zjednoczonych, stała się bezpośrednią przyczyną włączenia USA do II wojny światowej. Zdający powinien odrzucić pozostałe odpowiedzi, ponieważ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotyczą ekspansji militarnej III Rzeszy, działań wojennych, w których interesy USA nie były bezpośrednio zagrożone i w których nie uczestniczyły wojska amerykańskie, - dwa z podanych wydarzeń (klęska wojsk niemieckich pod Stalingradem, wybuch powstania warszawskiego) miały miejsce po przystąpieniu USA do II wojny światowej. <p>Zdający otrzymuje 1 punkt za podanie prawidłowej odpowiedzi.</p>

Zadanie 15. (2 pkt)

Tekst nr 1

Pewną część wysiedlonych kierowano na roboty do Niemiec, resztę do Generalnej Guberni. Sposób przeprowadzania deportacji powodował, że wysiedlenie równało się wywłaszczeniu. W marcu 1941r. ogłoszono tzw. *volkslistę*. Akcja miała na celu głównie zdobycie materiału ludzkiego do wojska. Na Pomorzu w ciągu pół roku wcielono do Wehrmachtu 70 tys. osób z trzeciej i czwartej kategorii listy.

Tekst nr 2

Wysiedlenie oznaczało przepadek mienia. Do mieszkań i domów wkraczało NKWD i milicja, zazwyczaj nocą. Obudzonym zostawiano pół godziny na spakowanie niezbędnych rzeczy i ładowano ich na samochody. Ludność polska pozostała na Kresach wschodnich znalazła się w bardzo trudnych warunkach. Na wiosnę 1940 r. powołano do Armii Czerwonej całą rocznik młodzieży z Kresów.

Na podstawie: W. Roszkowski, Historia Polski 1914-1993, Warszawa 1994, s. 94-99.

Korzystając z tekstów nr 1 i 2 podaj dwa podobieństwa pomiędzy działaniami władz niemieckich i radzieckich wobec obywateli na terenach okupowanej II Rzeczypospolitej.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Korzystając z tekstu, zdający mogli wskazać następujące podobieństwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysiedlanie ludności polskiej (deportacje), - odbieranie Polakom mienia (wywłaszczenie), - wcielanie Polaków do obcego wojska, - prześladowanie Polaków. <p>Zdający otrzymuje po 1 pkt za prawidłowe podanie podobieństwa pomiędzy działaniami władz niemieckich i radzieckich wobec ludności polskiej. Łącznie – 2 pkt.</p>		
A	<i>Wysiedlanie Polaków z okupowanych terenów. Okupanci przejmowali ich majątki.</i>	Zdający A poprawnie wskazał dwa podobieństwa. Jego odpowiedzi są poprawne merytorycznie. Za każdą z nich otrzymuje 1 punkt. Zdający otrzymał łącznie 2 punkty.
B	<i>Polacy byli okradani z majątku. Ziemie polskie ograbiano.</i>	Zdający B prawidłowo wskazał tylko jedno podobieństwo pomiędzy polityką okupanta niemieckiego i radzieckiego. Otrzymał 1 punkt.
C	<i>Polacy byli wysiedlani, deportowani. W tekście pierwszym napisano: „wysiedlonych kierowano na roboty do Niemiec, resztę do Generalnej Guberni”, a w drugim: „Wysiedlenie oznaczało przepadek mienia”.</i>	Zdający C prawidłowo podał tylko jedno podobieństwo – wysiedlenia. Zacytował fragment tekstu odnoszący się do zawłaszczania mienia, ale go nie omówił i nie wskazał jako podobieństwa pomiędzy polityką obu okupantów. Zdający otrzymał tylko 1 punkt.
D	<i>Część Polaków kolaborowała, wstępowała do sowieckiej i faszystowskiej armii, strzelała do swoich.</i>	Wypowiedź zdającego D jest nieprawidłowa. Zdający przedstawił i ocenił postawy Polaków, a nie działania władz okupacyjnych. Zaprezentował powierzchowne, nacechowane negatywnymi emocjami sądy. Otrzymał 0 punktów.

Zadanie 16. (1 pkt)

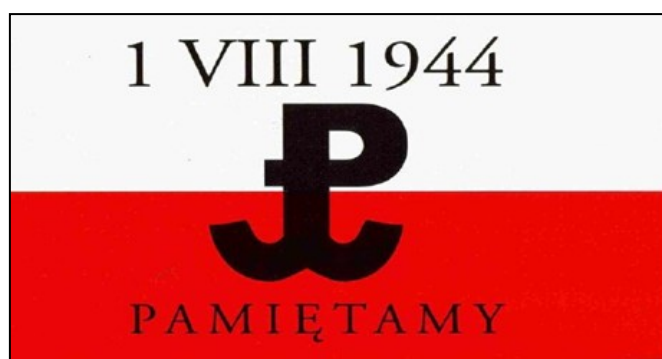
Podkreśl wydarzenie chronologicznie ostatnie.

Udział żołnierzy polskich w

- obronie portu Narwik w Norwegii.
- zdobyciu Berlina przez armię radziecką.
- bitwie pod Monte Cassino we Włoszech.
- obronie Tobruku w Północnej Afryce.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Udział żołnierzy polskich w zdobyciu Berlina przez armię radziecką.	Aby prawidłowo wykonać zadanie, zdający powinien znać lata, w których rozegrały się podane wydarzenia, lub umieć połączyć te wydarzenia w związku przyczynowo-skutkowe. Zdający otrzymuje 1 punkt za wskazanie udziału polskich żołnierzy w zdobyciu Berlina przez armię radziecką jako wydarzenia chronologicznie ostatniego.

Zadanie 17. (1 pkt)

Źródło: http://powiat.policki.pl/1_sierpnia_godz__17_00-ab1-1-1359.html

Podaj nazwę wydarzenia, które upamiętnił autor plakatu.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
powstanie warszawskie	Elementy plakatu pozwalające prawidłowo zidentyfikować wydarzenie to: polskie symbole narodowe (flaga), kotwica – znak Polski Walczącej, data wybuchu powstania warszawskiego. Zdający otrzymuje 1 punkt za podanie prawidłowej odpowiedzi.

Zadanie 18. (2 pkt)

Orientacyjny bilans zmian zaludnienia Polski w latach 1939-1945 (w mln)

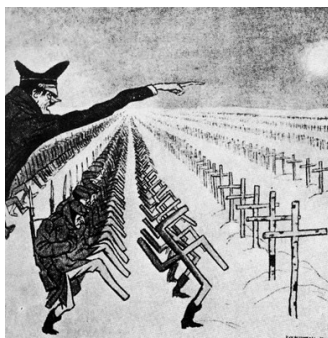
	Ogółem
Ludność Polski z 31 VIII 1939 r.	35,0
Ludność „przedwojenna” w maju 1945 r.	17,7
Ludność zastana na Ziemiach Zachodnich i Północnych	4,5
Razem ludność Polski w maju 1945 r.	22,2

Na podstawie: A. Radziwiłł, W. Roszkowski, Historia 1939-1956, Warszawa 1998, s. 217.

Na podstawie tabeli i własnej wiedzy podaj dwie przyczyny zmiany liczby ludności w Polsce pomiędzy sierpniem 1939 roku a majem 1945 roku.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
	<p>Zdający mógł wskazać następujące przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - eksterminacja ludności polskiej, - zagłada mieszkającej na ziemiach polskich ludności żydowskiej, - wysiedlenia ludności polskiej (deportacje), - zmiany kształtu terytorialnego państwa po II wojnie, - migracje ludności. <p>Zdający otrzymuje po 1 pkt za prawidłowe podanie przyczyny zmiany liczby ludności w Polsce. Łącznie: 2 punkty.</p>	
A	<p><i>W czasie II wojny zginęło aż 6 milionów obywateli Polski. Wymordowano ich w obozach koncentracyjnych lub zginęli na frontach. Wielu wyjechało po wojnie w obawie przed komunistami.</i></p>	<p>Zdający A poprawnie wskazał dwie przyczyny zmian demograficznych i za każdą z nich otrzymał 1 punkt. Zdający otrzymał łącznie 2 punkty.</p>
B	<p><i>Polacy byli mordowani. Rozstrzeliwano ich, wsadzano do obozów. Wymordowano prawie wszystkich mieszkających w Polsce Żydów – Holocaust.</i></p>	<p>Zdający B poprawnie wskazał dwie przyczyny zmian demograficznych i za każdą z nich otrzymał 1 punkt. Zdający otrzymał łącznie 2 punkty.</p>
C	<p><i>Zarówno Niemcy jak i Rosjanie masowo wysiedlali Polaków. Wywożono ich do GG i na Syberię.</i></p>	<p>Zdający C prawidłowo wskazał tylko jedną przyczynę. Druga część wypowiedzi jest rozwinięciem pierwszej. Zdający otrzymał 1 punkt.</p>
D	<p><i>Niemcy niszczyli Polaków, germanizowali. Pod Zamościem osiedlono sprowadzonych z Rzeszy Niemców. II wojna to najgorszy okres w dziejach.</i></p>	<p>Wypowiedź zdającego D jest nieprawidłowa. Zdający przedstawił informacje ogólnikowe, sformułowane nieprecyzyjnie, niemające istotnego wpływu na zmiany liczby ludności przedstawione w tabeli. Zdający otrzymał 0 punktów.</p>

Zadanie 19. (3 pkt)

Źródło: www.mrkunz.ch/karikatur/194200-wehrmacht.jpg

19.1. Podaj imię i nazwisko postaci przedstawionej na ilustracji.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Adolf Hitler	Zdający otrzymuje 1 punkt za podanie imienia i nazwiska postaci przedstawionej na ilustracji. Za podanie niepełnej informacji, np. tylko nazwiska, zdający otrzymuje 0 punktów.

19.2. Wyjaśnij, jak autor ilustracji ocenia decyzję III Rzeszy o napaści na ZSRR. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do wybranych elementów ilustracji.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Zdający otrzymuje 1 p. za prawidłowe podanie oceny i 1 punkt za podanie uzasadnienia odwołującego się do wybranych elementów ilustracji. Łącznie 2 punkty.		
A	<i>Autor jest negatywnie nastawiony do polityki Adolfa Hitlera. Pokazuje, że wysłał on swoich żołnierzy na śmierć – na plakacie swastyki zmieniają się w rzędy krzyży. Żołnierze czekała tylko śmierć.</i>	Zdający A i B prawidłowo ocenili i uzasadnili stosunek autora ilustracji do podjętych przez Hitlera działań militarnych na froncie wschodnim. Odwołali się do wybranych elementów ilustracji. Zdający otrzymali łącznie po 2 punkty.
B	<i>Autor obraża nas, że Hitlera nie obchodziły straty w ludziach, we własnej armii, ważne było zwycięstwo. Krzyże świadczą o tym, że żołnierze idą na śmierć. Hitler nic nie osiągnie.</i>	
C	<i>Plakat przedstawia Hitlera rozkazującego armii marsza na wschód. Żołnierze wykonują rozkaz chociaż za chwilę zginą – krzyże.</i>	Zdający C przedstawił wypowiedź niepełną. Opisał plakat, odniósł się do zawartych w nim elementów, ale nie zawarł oceny. Zdający otrzymał 1 punkt.
D	<i>Chodziło o to, że Niemcy pozostawiali po sobie tylko trupy.</i>	Wypowiedź zdającego D jest nieprawidłowa. Odpowiedź jest niepełna, jej autor miał problemy ze zrozumieniem istoty pytania oraz przesłania, jakie niesie plakat. Zdający otrzymał 0 punktów.

Zadanie 20. (1 pkt)

Podkreśl wydarzenie chronologicznie pierwsze.

- budowa muru berlińskiego
- podział Niemiec na strefy okupacyjne
- utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej
- wstąpienie Republiki Federalnej Niemiec do NATO

Poprawna odpowiedź	Liczba punktów / Zasady oceniania
podział Niemiec na strefy okupacyjne	Aby prawidłowo wykonać zadanie, zdający powinien znać lata, w których rozegrały się podane wydarzenia, lub umieć połączyć te wydarzenia w związki przyczynowo-skutkowe. Zdający otrzymuje 1 punkt za wskazanie podziału Niemiec na strefy okupacyjne jako wydarzenia chronologicznie pierwszego.

Zadanie 21. (2 pkt)

Przemówienie Winstona Churchilla na temat sytuacji międzynarodowej, Fulton 5 III 1946 r.

Od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Adriatykiem opuściła się żelazna kurtyna w poprzek kontynentu. Poza tą linią znajdują się wszystkie stolice byłych państw środkowej i wschodniej Europy: wszystkie te sławne miasta i zamieszkująca wokół nich ludność leżą w sferze radzieckiej i wszystkie podlegają nie tylko wpływowi radzieckim, ale kontroli z Moskwy w bardzo wysokim, niekiedy rosnącym stopniu. Rządy policyjne przenikają z Moskwy. Jakiegokolwiek wnioski moglibyśmy wyciągnąć z tych faktów, to jedno jest pewne, że nie jest to Europa oswobodzona, o którą walczyliśmy, która by posiadała zasadnicze warunki trwałego pokoju [...].

Na podstawie: J. Eisler, M. Sobańska-Bondaruk, Historia 1789-1990. Wybór tekstów źródłowych dla szkół średnich, Warszawa 1995, s. 211-212.

Wymień dwa czynniki zagrażające pokojowi w Europie podane przez Winstona Churchilla.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Korzystając z tekstu, zdający mogli wskazać następujące czynniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podział Europy na dwie strefy wpływów, - Europa Wschodnia została podporządkowana Związkowi Radzieckiemu, - ZSRR narzucił totalitarne formy rządów w Europie Wschodniej. <p>Zdający otrzymuje po 1 pkt za prawidłowe podanie czynnika. Łącznie 2 punkty.</p>		
A	<i>ZSRR zbudował strefę wpływów, narzucił wielu państwom swoje rządy, komunizm. Wojna i ZSRR podzieliły Europę.</i>	<p>Zdający A i B prawidłowo wskazali dwa czynniki, które według Winstona Churchilla zagrażały pokojowi na świecie.</p> <p>Zdający otrzymali łącznie po 2 punkty.</p>
B	<i>Żelazna kurtyna – Europa jest podzielona i skłócona. Na wschodzie dominuje komunizm, w tym w Polsce.</i>	
C	<i>Europa się kłóci. Żelazna kurtyna. Efekt końcowy „opuszczania kurtyny” nie jest prawidłowy.</i>	<p>Zdający C wskazał jeden z podanych przez W. Churchilla czynników. Duże zastrzeżenia budzi też język wypowiedzi.</p> <p>Zdający otrzymał 1 punkt.</p>
D	<i>Nie tak wyobrażał sobie oswobodzenie europejskich krajów, za które walczyli żołnierze amerykańscy.</i>	<p>Wypowiedź zdającego D jest nieprawidłowa. Autor nie podał żadnych informacji opisujących sytuację w Europie po II wojnie światowej.</p> <p>Zdający otrzymał 0 punktów.</p>

Zadanie 22. (2 pkt)

16 X 1978 r. wieczorem całą Polskę zelektryzowała wiadomość o wyborze kardynała Karola Wojtyły na papieża. Wiadomość o wyborze kardynała Wojtyły stała się sensacją światową. Wszystkie agencje podały ją jako wielkie wydarzenie nie tylko religijne, ale i polityczne. Podkreślano, że pochodzi z kraju komunistycznego, w którym mimo 35 lat walki władz z religią wiara pozostała natchnieniem większości społeczeństwa. Wybór skupił uwagę opinii międzynarodowej na Polsce. Przypomniano najnowszą historię kraju wydanego wbrew jego woli przemocy komunistycznej.

Na podstawie: W. Roszkowski, Historia Polski 1914-1993, Warszawa 1994, s. 347-348.

22.1. Podaj imiona, które przybrał papież wybrany w 1978 r.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Jan Paweł II	Zdający otrzymuje 1 punkt za prawidłowe podanie imion Jan Paweł II, które przybrał w 1978 roku kardynał Karol Wojtyła.

22.2. Wyjaśnij, dlaczego wiadomość o wyborze nowego papieża wzbudziła sensację na całym świecie.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
Korzystając z tekstu, zdający mogli wskazać na pochodzenie papieża z kraju komunistycznego, w którym religia była prześladowana. Zdający mógł również podkreślić, że Karol Wojtyła nie był Włochem, tylko Polakiem. Za poprawną odpowiedź zdający otrzymuje 1 punkt.		
A	<i>Ponieważ pochodził z Polski, kraju komunistycznego.</i>	Zdający A, B i C prawidłowo wyjaśnili, dlaczego wiadomość o wyborze Karola Wojtyły na papieża wzbudziła sensację. Zdający otrzymali po 1 punkcie.
B	<i>Był pierwszym papieżem ze Wschodu, państwa byłego bloku socjalistycznego.</i>	
C	<i>Papież pochodził z kraju, w którym władza prześladowała przez wiele lat religię.</i>	
D	<i>Ponieważ w Polsce wiara była natchnieniem Polaków, Polacy byli gorliwymi katolikami.</i>	Wypowiedź zdającego D jest nieprawidłowa. Autor przytacza czynniki, które mogłyby stanowić uzasadnienie wyboru, a nie powodować sensację i zdziwienie. Zdający otrzymał 0 punktów.

Zadanie 23. (2 pkt)

Do opisów dobierz odpowiadające im wydarzenia, w puste miejsca tabeli wpisując odpowiednią nazwę spośród wybranych poniżej.

Okrągły Stół, aksamitna rewolucja, pierestrojka

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Negocjacje między komunistycznym rządem w Polsce a opozycją solidarnościową, których efektem było przejście władzy przez opozycję – Okrągły Stół	W zadaniu przedstawiono krótkie definicje kluczowych pojęć związanych z procesem upadku komunizmu w Europie Wschodniej. Zdający powinien odrzucić określenie <i>pierestrojka</i> – potoczną nazwę procesu liberalizacji systemu komunistycznego realizowanego przez sekretarza generalnego KPZR Michaiła Gorbaczowa.
Pokojowe przejście władzy z rąk komunistów przez demokratyczną opozycję w Czechosłowacji w wyniku 12-dniowych masowych demonstracji – aksamitna rewolucja	Zdający otrzymuje po 1 pkt za podanie każdej prawidłowej odpowiedzi. Łącznie 2 pkt.

Zadanie 24. (3 pkt)

Międzynarodowa organizacja polityczno-wojskowa, utworzona na podstawie paktu zawartego 4 IV 1949 r. w Waszyngtonie; stanowi sojusz zbiorowej obrony; gwarantuje swym członkom wzajemną pomoc w razie napaści zbrojnej; obszarem działania jest strefa północnoatlantycka, obejmująca terytoria państw członkowskich, Morze Śródziemne i Ocean Atlantycki na północ od zwrotnika Raka.

Na podstawie: Historia. Encyklopedia szkolna PWN, pod red. B. Kaczorowskiego, Warszawa 2005, s. 439.

24.1. Podaj nazwę organizacji, o której mowa w tekście.

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
Organizacja Traktatu [Paktu] Północnoatlantyckiego (NATO)	Zdający otrzymuje 1 punkt za wskazanie pełnej nazwy organizacji. Zdający może również podać powszechnie stosowany skrót: NATO lub uproszczoną nazwę: Pakt Północnoatlantycki.

24.2. Podkreśl poprawne dokończenie zdania.

Polska została członkiem organizacji, o której mowa w tekście, w roku

- A. 1981
- B. 1987
- C. 1993
- D. 1999

Poprawna odpowiedź	Komentarz do zadania. Ocena rozwiązania
D. 1999	Zdający otrzymuje 1 punkt za wskazanie 1999 roku jako prawidłowej odpowiedzi.

24.3. Wyjaśnij, jakie było znaczenie przystąpienia Polski do organizacji, o której mowa w tekście.

Zdający	Przykładowe odpowiedzi zdających	Komentarz do odpowiedzi udzielonych przez zdających. Ocena rozwiązania
<p>Zdający mógł wskazać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost znaczenia Polski na arenie międzynarodowej, - wzrost bezpieczeństwa / zwiększenie potencjału obronnego państwa. <p>Dopuszcza się podawanie odpowiedzi zawierających negatywną ocenę przystąpienia Polski do organizacji.</p> <p>Za obie poprawne odpowiedzi zdający może uzyskać 1 punkt.</p>		
A	<p><i>Wstępując do NATO Polacy zagwarantowali sobie pomoc w razie wojny i czują się bezpiecznie.</i></p>	<p>Zdający A prawidłowo określił znaczenie przystąpienia Polski do NATO.</p> <p>Zdający otrzymał 1 punkt.</p>
B	<p><i>Możliwość obrony terenów polskich przez inne kraje.</i></p>	<p>Zdający B prawidłowo, chociaż nieprecyzyjnie, określił znaczenie przystąpienia Polski do NATO.</p> <p>Zdający otrzymał 1 punkt.</p>
C	<p><i>Polacy różnie oceniają znaczenie wejścia do NATO. Ja uważam, że nie dało nam to bezpieczeństwa. Polacy giną za Amerykanów na wojnach, np. w Afganistanie, a zagrożenie terrorem wzrosło.</i></p>	<p>Zdający C przedstawił negatywną ocenę wejścia Polski do NATO, ale odniósł się do podstawowych aspektów bezpieczeństwa międzynarodowego Polski i jej aktywności militarnej.</p> <p>Zdający otrzymał 1 punkt.</p>
D	<p><i>Nie miało to żadnego znaczenia.</i></p>	<p>Wypowiedź zdającego D jest nieprawidłowa, pozbawiona treści, wymijająca. Autor nie odniósł się ani do zapisów traktatu, ani do sytuacji międzynarodowej.</p> <p>Zdający otrzymał 0 punktów.</p>